

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7. EKLER.....	13

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2020 Yılı Bütçe Geliri (800 nolu hesap) Gerçekleşmeleri.....	5
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Ödenekleri ve Gider (830 nolu hesap) Gerçekleşmeleri	6
Tablo 3: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL).....	6
Tablo 4: Kurumun Sermayesine İştirak Ettiği Şirketler	7
Tablo 5: Sosyal Tesisler	7

KISALTMALAR

Ar-Ge	: Araştırma Geliştirme
AŐ	: Anonim Şirket
BİLGEM	: Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi
BUTAL	: Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı
HYS	: Harcama Yönetim Bilişim Sistemi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
MAM	: Marmara Araştırma Merkezi
MYS	: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
RG	: Resmi Gazete
RUTE	: Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsü
SAGE	: Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü
TBAE	: Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü
TUG	: TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜSSİDE	: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü
ULAKBİM	: Ulusal Akademik Aę ve Bilgi Merkezi
UME	: Ulusal Metroloji Enstitüsü
UZAY	: Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun ile kurulan, kamu tüzel kişiliğine haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşudur. TÜBİTAK Başkanlık Binası Ankara'da yer almaktadır. Ankara ve farklı illerde bulunan Merkez, Enstitü ve diğer birimler de Başkanlığa bağlı olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

09.07.2018 tarihli ve 30473 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 703 sayılı KHK ile 278 sayılı Kanunun adı "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiş ve birçok maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

15.07.2018 tarihli ve 30479 Sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 4 numaralı "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 582-597'nci maddelerinde kurumun amacı, görevleri ve yapısı yeniden düzenlenmiştir.

Adı geçen Kararname'nin 582'nci maddesinde; TÜBİTAK'ın kuruluş amacı;

"Türkiye'nin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için; toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla iş birliği içinde, ulusal öncelikler doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları hakkında çalışmak, bunları gerçekleştirecek alt yapının ve araçların oluşturulmasına katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini özendirmek, desteklemek, koordine etmek, yürütmek, bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesinde öncülük yapmak ..." olarak belirlenmiştir.

Kararname'nin 584'üncü maddesinde ise Kurumun görevleri sayılmış olup özetle;

"Bilimsel ve teknolojik alanlarda, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, koordine etmek, izlemek, yapmayı özendirmek ve yapmak, bu amaçla program ve projeler geliştirmek,

Kurum, sayılan görevlerini yerine getirmek amacıyla kuluçka merkezi, teknoloji merkezi, teknoloji transfer ofisleri, proje geliştirme ve bilgi aktarım merkezleri, bilim merkezi, bilim parkı ve benzerlerini kurmak ve desteklemek, yurt dışı irtibat büroları kurmak, destek programları oluşturmak, işbirliği ağları ve kümelenme faaliyetlerini desteklemek, proje pazarı,

bilim fuarı, yarışma ve benzeri etkinlikleri düzenlemek ve desteklemek, ödül, burs ve teşvik ikramiyesi vermek, Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar doğrultusunda teminat alınmaksızın hibe ve/veya kredi olarak sermaye desteği vermek ve ön ödemede bulunmak ve birinci fıkrada belirtilen görevlerin yerine getirilmesi ile ilgili her türlü faaliyette bulunmak ve gerekli desteği sağlamak yetkisini haizdir.”

TÜBİTAK yukarıda belirtilen bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ilişkin genel usul ve esasların belirlenmesinde Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu ve diğer ilgili politika kurullarıyla koordinasyon içerisinde çalışır.

Kurum, 278 sayılı Kanunda ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nde hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

Başlıca güncel mevzuat aşağıda sayılmıştır;

- 278 Sayılı TÜBİTAK İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun

- 3 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

- 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

- TÜBİTAK Başkanlığına Bağlı Merkezlerin Kuruluş ve İşletmesine İlişkin Çerçeve

Yönetmelik

- TÜBİTAK Destek Programları Başkanlıkları Kuruluş, Çalışma Usul ve Esaslarına

İlişkin Yönetmelik

- TÜBİTAK İnsan Kaynakları Yönetmeliği

- TÜBİTAK Ar-Ge Projeleri İhale Yönetmeliği

- TÜBİTAK Destek Programları Başkanlıkları Kuruluş, Çalışma Usul ve Esaslarına

İlişkin Yönetmelik.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

A - Teşkilat Yapısı

4 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 585'nci maddesine göre TÜBİTAK, Yönetim Kurulu, Başkanlık, Araştırma Merkezleri, Enstitüler ve benzeri birimler ile Kurumun görevlerini yerine getirebilmesi için gerek duyulan bilim parkı, bilim merkezi, müze ve benzeri diğer birimlerden oluşur.

Yönetim Kurulu; Kurumun en üst karar organıdır. Başkan, Kurumun ve yönetim kurulunun başkanıdır. Yönetim Kurulu yedi üyeden oluşur. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Üyeler en çok iki dönem için bu göreve seçilebilir. Başkan ve Başkan Yardımcılarının bu görevleri sona erdiğinde Yönetim Kurulu üyelikleri de sona erer.

Başkanlık; başkan ve iki başkan yardımcısı ile genel sekreterden oluşur. Başkanlık birimlerinin muhasebe hizmetleri Başkanlık Muhasebe Birimi tarafından, merkez ve enstitülerin muhasebe hizmetleri ise kendileri tarafından yürütülmektedir.

Taşra teşkilat birimleri Merkez ve Enstitüler olarak ikiye ayrılmıştır. Bunların listesi ve buldukları şehirler aşağıda verilmiştir.

- 1-Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (SAGE) - Ankara
- 2-Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (UZAY) - Ankara
- 3-Marmara Araştırma Merkezi (MAM) - Gebze
- 4-Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (BİLGEM) - Gebze
- 5-Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) - Gebze
- 6-Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) - Gebze
- 7-Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TBAE) - Gebze
- 8-Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsü (RUTE) - Gebze
- 10-Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) - Ankara
- 11-Test ve Analiz Laboratuvarı (BUTAL) - Bursa
- 12-TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG) - Antalya

B - Personel Yapısı

TÜBİTAK İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin 8'inci maddesinde, Kurumun toplam kadrosunun (Başkanlık, merkez ve enstitülerin kadroları) her yıl Başkanın önerisi ve Yönetim Kurulu Kararı ile belirleneceği, kadro dağılımının ve unvanlara dönüştürülme işleminin ise Kurum Başkanı tarafından yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurumda, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 5559 personel görev yapmaktadır. Bu personelin %51'i kadrolu, %49'u proje personeli olarak çalışmaktadır. Personelin %15'i TÜBİTAK Başkanlık birimlerinde, %85'i ise taşra (Ar-Ge) birimlerinde görev yapmaktadır. 696 Sayılı KHK kapsamında kadroya geçirilen şahsa bağlı kadro personeli çalışan sayısı ise 637'dir. "TÜBİTAK Hizmet Grupları ve Dereceler Cetveli" ne göre TÜBİTAK personeli beş ana grupta toplanmış olup, Y Grubu (Yönetim), AG Grubu (Araştırma), A Grubu (Teknik ve Destek), B Grubu (Hizmet), C Grubu (Yardımcı Hizmet) şeklinde sıralanmıştır.

C - Kamu İdaresinin Bağlılık, İlgililik veya İlişkililik Halinde Olduğu Kamu İdareleri a -Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İle İlişkisi:

4'nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 582'nci maddesinde TÜBİTAK'ın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu olduğu belirtilmektedir. TÜBİTAK bütçesine ayrılan hazine yardımı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından tahakkuku yapılarak TÜBİTAK'a gönderilmektedir. Kurumun gelir kalemlerinden en

önemlisini Bakanlığın bütçesinden yapılan bu sermaye transferleri oluşturmaktadır. TBMM milletvekilleri tarafından, TÜBİTAK için verilen yazılı soru önergeleri doğrudan Sanayi ve Teknoloji Bakanı adına düzenlenmekte ve cevap Bakan tarafından verilmektedir.

b - Hazine ve Maliye Bakanlığı İle İlişkisi:

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından tahakkuku yapılarak TÜBİTAK'a gönderilen "Hazine Yardımı" (Sermaye Transferleri), Hazine ve Maliye Bakanlığının ödenekleri serbest bırakması sonrasında harcanabilmektedir.

TÜBİTAK, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un Ek 2'nci maddesi gereğince Avrupa Birliği çerçeve programı finansmanı için Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde oluşturulan "Ulusal Fon"a katkı payı ödemektedir.

c - Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu İle İlişkisi:

4'nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 584'üncü maddesine göre TÜBİTAK'ın, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ilişkin genel usul ve esasların belirlenmesinde Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki *Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu* ve diğer ilgili politika kurullarıyla koordinasyon içerisinde çalışacağı hüküm altına alınmıştır.

d - Türkiye Bilimler Akademisi İle İlişkisi:

4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Türkiye Bilimler Akademisine ilişkin düzenlemelerin yer aldığı Kararname'nin 40'inci bölümünde;

- Akademi Üyelerinin üçte birinin TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından önerileceği,
- Akademinin giderlerinin yapılmasında, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu mevzuatında yer alan usul ve esasların uygulanacağı,
- Akademinin sekreteryaya hizmetlerinin TÜBİTAK tarafından yerine getirileceği hüküm altına alınmıştır.

1.3. Mali Yapı

A- Bütçe Yapısı ve Kullandığı Kaynaklar

TÜBİTAK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımını ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

4 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 591'inci maddesine göre Kurumun gelir kaynakları şunlardır;

- 1- Her yıl genel bütçeden aktarılacak tutar
- 2- Kuruma yapılacak her türlü yardımlar, bağışlar ve vasiyetler
- 3- Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığında alınacak olan paraların %60'ı

- 4- Yayın gelirleri ve diğer faaliyet gelirleri
- 5- Kuruma ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri
- 6- Danışma hizmeti karşılığı elde edilecek gelirler
- 7- İşletme ve şirketler ile diğer birimlerden aktarılan gelirler
- 8- Buluşlardan doğan haklara ilişkin gelirler

Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanamayan paralar kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılmaktadır. 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 13, 14 ve 15'inci maddeleri ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 591'inci maddesi uyarınca Kurum harç ve vergilerden muaf tutulmuştur.

Kuruma ait döner sermaye işletmesi ile bütçe dışı özel hesap yoktur.

B- Bütçe (Gelir - Gider) Gerçekleşmeleri:

a- Bütçe Gelirleri:

Kurumun 2020 yılı bütçe gelirlerinin dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2020 Yılı Bütçe Geliri (800 nolu hesap) Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelir Kalemleri	2020 Yılı Gerçekleşen Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelirlerin % Dağılımı
03. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.130.961.823	%22
04. Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	3.644.034.281	%70
05. Diğer Gelirler	411.423.985	%8
Toplam	5.186.420.090	%100

Not: Ret ve iadeler tutarı olan 2.430.041 TL düşülmüş net tutarlardır.

2020 yılında toplam 5.186.420.090 TL bütçe geliri gerçekleşmiştir. Bütçe gelirinin 1.649.920.090 TL'si öz gelir olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar bütçe gelirlerinin %32'sine karşılık gelmektedir. 2020 yılında toplam 3.536.500.000 TL hazine yardımı gerçekleşmiş olup, bu tutar 2020 yılı gelirlerinin yaklaşık %68'ini oluşturmuştur.

b- Bütçe Giderleri ve Ödenekler:

Kurumun 2020 yılı bütçe giderleri ve ödenekler dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Ödenekleri ve Gider (830 nolu hesap) Gerçekleşmeleri

Bütçe Gider Kalemleri	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yılsonu Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Gider (TL)	Yılsonu Öd. Göre Har. Oranı (%)
01. Personel Giderleri	700.310.000	701.261.000	700.615.473	%99,91
02. SGK Devlet Primi Giderleri	139.024.000	138.409.000	138.068.071	%99,75
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	398.763.000	779.287.665	763.587.999	%97,99
05. Cari Transferler	657.141.000	264.554.125	204.177.305	%77,18
06. Sermaye Giderleri	280.732.000	777.543.323	368.248.102	%47,36
07. Sermaye Transferleri	1.335.092.000	3.635.963.432	3.000.688.322	%82,53
08. Borç Verme	0	780.000	780.000	%100
Toplam	3.511.062.000	6.297.798.544	5.176.165.271	%82,19

2020 yılında kuruma 3.511.062.000 TL ödenek tahsis edilmiş, toplam 5.176.165.271 TL bütçe gideri gerçekleşmiştir. 2020 yılı faaliyetleri ile 5.186.420.090 TL bütçe geliri elde edilmiş ve 5.176.165.271 TL bütçe gideri yapılmış olup gelir-gider farkı (+) 10.254.819 TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye transferleri giderleri %58 oranıyla bütçe giderlerinde en büyük paya sahiptir.

c- Faaliyet Sonuçları:

Kurumun 2020 yılı faaliyet sonuçları tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Gelirler H. (600)	İndirim, İade ve İskontolar H. (610)	Net Gelir	Giderler H. (630)	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu H. (590)
a	b	c = a-b	d	e = c-d
6.245.541.206	95.337.475	6.150.203.730	5.918.972.582	231.231.148

Kurumun 2020 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu' na göre 231.231.148 TL tutarında dönem olumlu faaliyet sonucu elde edilmiştir. Giderler içinde Personel Giderleri 1.232.606.215 TL, Mal ve Hizmet Alım Giderleri 1.200.420.081 TL olarak önemli kalemlerdir. Gelirler içinde ise Hazine Yardımı en önemli kalemdir.

e - Kamu İdaresi Bütçesi İçinde Gösterilmeyen Teşekkürler

Kamu idaresi bütçesi içerisinde gösterilmeyen teşekkürler şirketler ve sosyal tesislerdir. Bunlar hakkında bilgi aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 4: Kurumun Sermayesine İştirak Ettiği Şirketler

Şirket Adı	Kuruluş Yılı	Şirket Sermayesi	TÜBİTAK Pay Oranı %	Sermaye Payı (TL)
Marmara Teknokent A.Ş.	2003	5.750.000	96	5.553.490
Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.	2019	338.910.582	16	54.508.166
Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.	2014	1.300.000	10	130.000
Yital Mikroelektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2017	17.462.500	29	5.064.125
TRTEST Test ve Değerlendirme A.Ş.	2017	30.000.000	8	2.400.000

Tablo 5: Sosyal Tesisler

Tesis/Birim	Başkanlık	Bilgem	Mam	Ume	Tüside	Butal	Toplam
Misafirhane	16 Yataklı 9 Oda	32 Yataklı	44 Yataklı 23 Oda	20 Yataklı 10 Oda	106 Oda	36 Yataklı 23 Oda	148 Yataklı 171 Oda
Lojman	-	-	147	-	-	-	147
Kreş	-	-	1	-	-	-	1
Lokal	1 (50 Kişilik)	-	-	-	-	-	1
Apart Daire					10		10

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurumda, “Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (MYS)” ve “Harcama Yönetim Bilişim Sistemi (HYS)” kullanılmaktadır. Mali işlemlerin muhasebe kayıtları Kurumun tabi olduğu “Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği” çerçevesinde tahakkuk esaslı muhasebe sistemine göre yapılmaktadır.

Mali raporlama işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde tanımlanan ve ekinde düzenlenen mizan cetveli, temel mali tablolar ve diğer mali tablolar ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 539’uncu maddesinde yer alan defter, cetvel ve tablolara göre gerçekleştirilmektedir.

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay’a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın (RG: 17.09.2020 tarih ve 31247 sayılı) 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, mali

tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmıştır. Denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri
- Geçici Mizan
- Kesin Mizan
- Bilanço
- Faaliyet Sonuçları Tablosu
- Özkaynak Değişim Tablosu
- Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli
- İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TÜBİTAK tarafından "*İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı*", 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde ilk kez 2009 yılında ve en son 2015-2016 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Bu kapsamda; TÜBİTAK 2021-2022 yılı İç Kontrol Uyum Eylem Planı 29.12.2020 tarihli ve 197500 sayılı TÜBİTAK Başkanlık oluru ile onaylanmıştır.

Kurumun iç kontrol standartlarını sağlamaya yönelik faaliyetleri, iç kontrolün beş bileşeni kapsamında aşağıda yer almaktadır.

1 - Kontrol Ortamı Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- Tüm personelin "Etik Sözleşmesi" ni imzaladığı ve personel dosyalarına bu sözleşmelerin eklenip eklendiği,

- Kurumun iş süreçlerinin belirlendiği, iş süreçleri ve iş tanımlarına ilişkin güncelleme çalışmalarının halen devam ettiği, Birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarıyla ilgili çalışmaların belli bir aşamaya geldiği ve önümüzdeki dönemde tamamlanacağı,
- Eğitim planlarına iç kontrol ve stratejik plan konularının dâhil edildiği,
- Kurum personeline bilgi sistemleri aracılığıyla İç Kontrol Sistemi hakkında bilgilendirmeler yapıldığı,
- Yönetim bilgi sistemlerinin kullanımına yönelik eğitimler düzenlendiği,
- Yetki Devri ve İmza Yetkileri Yönergesinin oluşturulduğu,
- Performans programı birim takip sisteminin oluşturulduğu görülmüştür.

2 - Risk Değerlendirme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- TÜBİTAK tarafından 2019-2023 Stratejik Plan çalışmaları kapsamında Başkanlık/Merkez/Enstitü birimlerinden risk analizi çalışmasında görev almak üzere bir çalışma grubu kurularak risk analizi formatının ve şablonunun belirlendiği ve örnek risk analizi çalışmasının oluşturulduğu,
- Risk Oylama Formu, Risk Kayıt Formu, Konsolide Risk Raporları, çalışmalarının devam ettiği,
- Risklerin hedefler bazında belirlendiği ve hedeflere ulaşmada karşılaşılabilecek risklerin tanımları, olasılık, etki ve risk puanları, risk düzeyleri, risklerin gerçekleşmesi durumunda yapılması planlanan eylemlere stratejik planda yer verildiği görülmüştür.

3 - Kontrol Faaliyetleri Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- Ön Mali Kontrol Sisteminin, iç kontrol ve ön mali kontrole ilişkin usul ve esaslara uygun olarak kurulduğu,
- Genel yazışma düzeni, arşiv sistemi, taşınır ve taşınmaz kayıtları, personel mesai takip ve diğer iş emirlerinin yönetim bilgi sisteminin bir parçası olarak elektronik ortamda takip edilmesi işlemlerinin aktif hale getirildiği,
- Uygulamada, “İş Zekâsı” yazılımının raporlamada kullanıldığı, mevcut sistemlerde yer alan verilerin “İş Zekâsı” üzerinden analiz edilmesi için çalışmalar yapıldığı görülmüştür.

4 - Bilgi ve İletişim Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- Yıllık faaliyetlere ait sonuçların ve değerlendirmelerin İdare Faaliyet Raporunda yer aldığı ve kurum web sayfasında yayımlandığı,

- İdarenin iş ve işlemlere ilişkin; kayıt, sınıflandırma, koruma ve erişme konularını da kapsayan, belirlenmiş standartlara uygun bir arşiv ve dokümantasyon sistemi olduğu görülmüştür.

5 - İzleme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- Bilim Kurulu'nun 12 Şubat 2005 tarih ve 128 sayılı toplantısında “TÜBİTAK İç Denetim Birimi Başkanlığı Yönetmeliği” nin kabul edildiği ve İç Denetim Birimi Başkanlığının kurulduğu,
- Kuruma tahsis edilen iç denetçi kadrosunun 8 adet olduğu, 2020 yılında 5 adet kadronun dolu, 3 adet kadronun boş olduğu,
- İç kontrol sisteminin izlenmesi amacıyla tüm birim yöneticileri ile koordinasyon toplantılarının yapıldığı,
- İç Kontrol İzleme ve Değerlendirme Raporunun hazırlandığı, onaylandığı görülmüştür.

Genel olarak değerlendirildiğinde, iç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetiminin üst yönetim ve kurum personeli tarafından sahiplenildiği ancak bazı noksanların olduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile Birikmiş Amortismanlar Hesabının Birbirine Eşit Olmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından gerekli önlemlerin alındığı görülmüştür.
Gayri Maddi Hak Alımının Haklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından gerekli önlemlerin alındığı görülmüştür.
Bazı İhalelerde Yaklaşık Maliyetin Belirlenmesinde Aşırı Yüksek veya Aşırı Düşük Fiyat Bildirimlerinin Dikkate Alınması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından gerekli önlemlerin alındığı görülmüştür.
4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22/d Maddesi Kapsamında Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Muhasebe Birimleri Arasında Farklı Uygulamalar Bulunması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından gerekli önlemlerin

			alındığı görülmüştür.
Hane Halkına Yapılan Transferler Kapsamındaki Malların Taşınır Kayıtlarının Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından gerekli önlemlerin alındığı görülmüştür.
TÜBİTAK Tarafından Yapılan Destek Ödemelerine İlişkin Kapsamlı Etki Analizi Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından gerekli önlemlerin alındığı görülmüştür.